

2021_ANUL GOGA - ANUL TINERILOR OȚELIȚI (VII):
în cursul vieții de patriarh ... - șapte generații de preoți și protopopi! –
Sava Popovici-Barcianu ... în dreapta președintelui Andrei Șaguna!

șapte generații de preoți și protopopi!

În cursul vieții sale de patriarh, vârstă rară de 105 ani, ... sftnicul episcopilor sîrbi, protopopul Coman Bîrsan a fost conducătorul destinilor ... decanul seriei întregi de preoți ... om blînd, cumpătat și respectat de toți ...

Țara Bîrsei redevenise „Terra Barcia” ...

Popovici Bîrsan, a devenit automat Barcian!

adică Toate ușile i se închideau însă, cînd se afla că e român!

fiu de popă

la 3/15 mai 1848 Sava Popovici-Barcianu prezent pe Cîmpia Libertății, în dreapta președintelui Andrei Șaguna, fiind însoțit de 300 de rășinari!

conacul Barcianu

1808 1873 Andrei Șaguna

1814 1879 Sava Popovici Barcianu

monument istoric

șagunism - tribunism

șagunism

prin cultură, un organism social!

2021 Anul Goga - anul tinerilor oțeliți

În lucrarea „Șapte generații de preoți și protopopi - profesori din aceeași familie Barcianu 1699-1903”, protopopul stavrofor Emilian Cioran, prezenta viața primului protopop al Rășinariului: «Protopopul Coman pentru meritele sale și ca sftnic al episcopilor sîrbi căci a slujit sub toți 4 vlădici sîrbi, la anul 1772, Iunie 11, a fost ridicat la treapta de protopop, de către episcopul Sofronie Chirilovici, prin următoarea singhelie: „Acest preot Coman Bîrsan din Rășinari, din scaunul Sibiului ... l-am ridicat și l-am pus protopop -. Hramul Sf. Prooroc Ilie (Cuv. Paraschiva) în Rășinari, a fi epitropul nostru la această protopopie a Rășinariului în cinstitul scaun al Sibiului, îl întărim, îl așezăm. S-au dat această singhelie protopopească lui Kyr Coman Bîrsan protopopul ...”. La protopopia Rășinariului, sub conducerea protopopului Coman Bîrsan, aparțineau comunele: Rășinari, Rîusadului, Poplaca, Bungard, Sadu, Tălmăcel, Boița și Porcești. Credem că acest protopopiat nu a durat multă vreme, întrucît era și protopopiatul Sibiului, unde era fiul său protopopul Savva Popovici cel Bătrîn, preot în Rășinari și sftnic de aproape al episcopului Gherasim Adamovici. La anul 1797 protopopul Coman Bîrsan cel Bătrîn demisionează „resignavit”. „La anul 1801 am căpătat slobozenie spre a mai putea ridica o altă sfîntă biserică cu numai 6 preoți, cu cel din RîuSadului”. La anul 1804, în anul decedării sale, cere un capelan de obște al tuturor preoților, pe popa Aleman Popovici „cel bun și drag la toți oamenii”. **În cursul vieții sale de patriarh, vîrstă rară de 105 ani, dascălul, preotul, protopopul și sftnicul episcopilor sîrbi,**

protopopul Coman Bîrsan, a fost conducătorul destinelor credincioșilor săi, din comuna Rășinari, **decanul seriei întregi de preoți cu care a slujit împreună**, la același altar al Domnului în împrejurări atât de grele și de maștere pentru neam și pentru biserică. **El a fost un om blînd, cumpătat și respectat de toți pentru ținuta lui statornică de adevărat preot, prin fire și prin fapte. Ce pierdere mare e pentru noi cei de astăzi, că protopopul Coman n-a scris, n-a notat evenimentele la care a luat parte ca conducător spiritual, luptător, ca părtaș și martor ocular – sau de au fost s-au pierdut – am avea cele mai prețioase mărturii din veacul al XVIII-lea**, în legătură cu frământările politice-naționale și cu luptele religioase pe care le-au purtat rășinărenii, cu atîta dîrzenie și cu rezultat atît de satisfăcător atît pentru comună, cît și pentru biserică ...».

Emilian Cioran prezenta și ascendența familiei Bârsan în Rășinari: «În prima jumătate a veacului al XVIII-lea, se așează în Rășinari, veniți din Țara Bîrsei, o familie de oieri. Probabil vreo legătură de căsătorie și cunoștință ce aveau cu cei din Rășinari - de pe timpul cînd treceau munții cu oile pînă departe la mare - a determinat pe vreun membru din familia amintită ca să-și facă casă și masă aici. **Numele familiei a fost Bârsan, nu știm dacă acesta a fost adevăratul nume, sau că cei de aici l-au dat după ținutul de unde a venit**. Din o astfel de încuscrire a lui Coman Bârsan cu preoteasa Opreană (sau Stanca) se nasc și se succed în serie, începînd cu anul 1720 și pînă la 1879, respectiv 1903, șase generații de preoți și protopopi ortodocși din aceiași familie, unii din ei, cei mai culți slujitori ai altarului de pe vremuri, în special Prot. Sava Popovici cel bătrîn, de la anii 1767-1808; preotul Sava P. Barcianu, de la anii 1814-1879 și al șaptelea, fiul său. Dr. Daniil P. Barcianu, de la anii 1847-1903, profesor la Seminarul Andreian....».

Pentru a descoperi ascendența maternă a lui Octavian Goga, am cercetat și lucrarea „**Figuri din Mărginime**” (vol. II), unde publicistul Ilie Hașeganu prezintă o biografie mai explicită a lui Sava Popovici-Barcianu (1814-1879): «Întemeietorul vestitei familii de cărturari și luptători naționali Popovici-Barcianu este un Coman Bîrsan, care pe la 1720 a venit din Țara Bîrsei - probabil fugit din cauza unei epidemii de ciumă - și **s-a așezat învățător la Rășinari, unde s-a căsătorit**. Fapt este că pe fiul său Sava îl întîlnim ca elev al seminarului nou înființat la Blaj, menționat în „programa” (anuarul) pe anul 1754, primul al funcționării sale. **Pentru epoca aceasta de latinizare Țara Bîrsei** redevenise „**Terra Barcia**” din vechile documente scrise în latină, și ca urmare **Bîrsan**, a devenit automat **Barcian**. Coman Bîrsan mai tîrziu s-a preoțit, astfel că fiul său și-a adăugat la nume – după model sîrbesc – pe „**Popovici**”, adică **fiu de popă**. Adăugirea aceasta nu o puteau face preoții simpli, hirotonosiți din țărani după un sumar examen de cunoaștere a buchilor și a cîtorva rugăciuni precum și după o penitență ce varia de la o săptămîină la șapte, în funcție de banii plătiți episcopiei, care în această perioadă și pentru această zonă era cea din Rîmnicu Vîlcea. „**Popovici**” își puteau spune numai fiii de popi cu studii la școli de teologie, însemnînd deci un fel de noblețe. În genealogia familiei am găsit că acest Coman Bîrsan s-a născut la 1699, a venit în Rășinari la 1720 și s-a hirotonisit preot în 1740 la Rîmnicu Vîlcea. A murit în anul 1804, deci în vîrstă de 105 ani. Fiul său, Sava, s-a născut în jurul anului 1735 și a fost diacon și preot în Rășinari pînă la moarte, respectiv între anii 1764-1808. El a avut la rîndu-i doi fii: pe Sava și Dan. Primul s-a născut în 1765 și a preoțit între anii 1791-1816. A avut 4 copii: pe Dan, Sava, Opreană și Stana, aceasta din urmă căsătorită cu Dan Bratu, cu care l-a avut pe **Ioan Bratu**, bunicul lui Octavian Goga. Primul semna „**Daniil Popovici sive Savavici**” și a fost tot preot în sat, trăind între 1788-1867. El a avut, de asemenea, patru copii: Sava, Servian, Dobra și Ana, aceasta căsătorită cu directorul școlar **Ioan Brote**,

tatăl lui Eugen și Aurel (și al altor 12 copii), prefectul legiunii sibiene de la 1848. **Iată o serie de Sava în această familie**, printre care primul și ultimul au fost adevărate personalități ale timpului lor. Figura pe care încercăm să o conturăm aici este **ultimul Sava**. Născut în 1814, a urmat școala din sat, apoi gimnaziul german din Sibiu, „luptându-se cu nenumarabile necazuri, ca toți românii ce cercetau pe vremea aceea școala”, cum se scrie în necrologul publicat de „*Telegraful român*” (n.a.: Nr. 31 din 15 martie 1879). A vrut să urmeze în continuare filozofia la Cluj, dar fiind lipsit de mijloace a căutat să intre ca preceptor într-o familie de nobili maghiari. **Toate ușile i se închideau însă când se afla că e român**. Înțelegând aceasta, și-a luat pseudonimul de „**Sabini**”, dându-se drept italian de origine, ceea ce l-a obligat să învețe în prealabil italiana, iar apoi și franceza. După doi ani de filozofie la Cluj, cu banii strânși ca preceptor a plecat la Viena, unde s-a înscris la medicină. Înainte de a le termina, părinții îl cheamă acasă, întrucât urma să plece la studii fratele său Servian, și familia nu-i putea întreține pe amândoi. Servian va face studii de drept și va ajunge mai târziu „jude la Tabla Regească din Mureș – Oșorhei” (curtea de apel din Tg. Mureș). La Rășinari, Sava Popovici-Barcianu devine pentru scurt timp învățător la a doua școală a satului, zisă „**din Copăcele**”, pentru ca în 1839 episcopul Vasile Moga să-l hirotonească preot. Ani de zile învățatul preot este chemat în funcții mai înalte, atât în stat, cât și în biserică, dar el refuză toate ofertele. **Nici măcar Șaguna**, omul pe care îl aprecia cel mai mult și pe care îl găzduia adesea în casa și în biblioteca sa ca pe un prieten, **nu l-a putut convinge să-și părăsească satul**. Nicăieri nu se simțea mai bine decât între rășinării lui și în întinsa sa grădină, pe care a organizat-o și plantat-o științific, după ce și-a procurat o serie de cărți nemțești de specialitate. Dar când a fost vorba de interesele neamului n-a mai ezitat. La 3/15 mai 1848 **Sava Popovici-Barcianu** a fost prezent pe Cîmpia Libertății în **dreapta președintelui Andrei Șaguna**, fiind însoțit de 300 de rășinării.».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-vii-in-cursul-vietii-de-patriarh--sapte-generatii-de-preoti-si-protopopi-sava-popovici-barcianu--in-dreapta-presedintelui-andrei-saguna-156609.html>

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2021-anul-goga-anul-tinerilor-oteliti-vii-in-cursul-vietii-de-patriarh--sapte-generatii-de-preoti-si-protopopi-sava-popovici-barcianu--in-dreapta-presedintelui-andrei-saguna-156609.html>. The page features the Tribuna logo and a banner for Sevis milk. A navigation menu includes categories like Eveniment, Actualitate, and Sport. The main article content is visible, including the title, author, date, and view/comment counts. There are also advertisements for children's books.

În: Tribuna, 14 februarie 2021